

**СУМСЬКА МІСЬКА РАДА
СУМСЬКИЙ ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД (ЯСЛА-
САДОК) №25 «БІЛОСНІЖКА» м.СУМИ, СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

КОНСУЛЬТАЦІЯ

«Розвивальне середовище не напоказ, а для дітей»

Підготувала:

вихователь Рева А.В.

Значний вплив на розвиток дошкільників мають не лише дорослі, які їх виховують і навчають, а й середовище, в якому перебувають діти. Як створити комфортне й насичене розвивальне середовище для дошкільників, щоб вони мали змогу втілювати свої творчі задуми у практичній діяльності.

Довкілля, в якому живе дитина, може бути монотонним, одноманітним, бідним, стандартним, а може бути і іншим – насиченим, неординарним. Домірно насичене та раціонально облаштоване предметно-ігрове та природне розвивальне середовище є не лише фоном для розгортання вільної діяльності дітей, але й стимулом, спонуканням до певних самостійних занять.

Розвивальне середовище – це сукупність умов, які забезпечують різнобічний розвиток дітей; це система матеріальних об'єктів їхньої діяльності. Створення в дошкільному закладі повноцінного розвивального середовища та забезпечення відповідної позиції вихователя в організації діяльності дітей – провідний засіб реалізації завдань сучасного реформування освіти. Адже правильно організоване розвивальне середовище сприяє соціалізації дитини, впливає на всі аспекти.

Щоб створити сучасне інноваційне освітнє середовище, потрібно продумати та забезпечити оптимальні умови для розвитку й саморозвитку дитини.

При побудові предметно-розвивального середовища необхідно дотримуватися наступних завдань:

- статичність та рухливість предметного оточення (з одного боку, необхідна сталість і незмінність елементів середовища, а з іншого – в проекті середовища повинна бути закладена можливість її змінити, щоб педагог міг заздалегідь змодельовати ситуацію сюжетно-дидактичних ігор, надати набір функціонально ігрових предметів, які допомагають малюку реалізувати прагнення до творчого моделювання ігрової ситуації, навколишнього середовища);

- гнучкість ізолювання предметно-розвивального оточення (середовище будується так, щоб діти могли вільно, легко трансформувати обладнання, предмети з умовно виділених куточків в будь-яку частину групового приміщення);

- комфортність предметно-просторового середовища (оточення і планування повинні бути такими, щоб кожна дитина могла знайти місце, зручне для занять.);

- відкритість-закритість предметно-розвивального середовища (допомагає заглянути в розмежування зовнішнього і внутрішнього світу);

-здатність предметно-розвивального середовища забезпечити розвиток статевих відмінностей (*необхідні предмети, що стимулюють належність дитини до певної статі*).

Для розвитку здібностей потрібно якомога раніше оточити малят такою обстановкою й таким середовищем, які б стимулювали найрізноманітнішу творчу діяльність: приготувати кубики з буквами, абетку на стіні, папір і фарби (олівці) для малювання, різноманітні книги, спортивний інвентар (кільця, турніки, драбинки, канати та ін.).

Організовуючи життєвий простір дитини, потрібно врахувати його величезну значимість для становлення особистості. Найбільше стомлює дитину одноманітна діяльність, тому потрібно створити цікаве, різноманітне предметно-ігрове середовище, а також, головне – викликати у дітей інтерес і бажання займатися тим чи іншим видом діяльності.

Для кожного вікового періоду предметно-ігрове середовище особливе.

Так, для дітей 3-го року життя необхідний звільнений чималий простір, де вони можуть задовольнити свою потребу в руховій активності – катанні, лазінні, іграх з великими предметами. Малята особливо активно граються на підлозі, тому в полі зору їх повинен знаходитися всілякий і доступний світ іграшок.

Для дітей 4-го року життя важливі сюжетно-рольові ігри, причому з яскраво вираженими функціональними особливостями атрибутів та великою їх кількістю, що позначають зовнішній знак ролі – кермо, шлеми, біноклі і тому подібне, оскільки діти цього віку прагнуть бути схожими на дорослих, наблизитися до їх можливостей.

Середній дошкільний вік – розквіт сюжетно-рольової гри. Діти цього віку вже можуть використовувати предмети-замінники, символи, які дозволяють вийти за рамки реальної предметної дії та відтворити загальний задум у скороченій ігровій формі (наприклад, ляльку годувати не з чашки, а з кубика, уявляючи його чашкою). Ця особливість відіграє важливу роль в інтелектуальному розвитку дитини, отже бажано замість реальних предметів якомога більше пропонувати предметів-замінників. Враховуючи, що в середньому дошкільному віці інтерес проявляється до мови, ігрове середовище необхідно наповнити дидактичними іграми. Більш різноманітним, ніж у молодшому віці, стає матеріал для будівельних та конструктивних ігор, виникає потреба у місці для експериментування.

У старшому дошкільному віці необхідно застосовувати різні матеріали, які сприяють оволодінню читанням, математикою: друковані літери, слова, таблиці, книжки з крупним шрифтом, посібники з цифрами, настільно-друковані ігри з цифрами та літерами, ребуси, головоломки. Так само

використовують матеріали, що стимулюють розвиток пізнавальної активності дітей – дитячі енциклопедії, ілюстровані видання про тваринний та рослинний світ, дитячі журнали, альбоми. Не забуваймо і про предмети для дослідно-пошукової діяльності – магніти, збільшувальне скло, пружини, ваги, мензурки, великий вибір природних матеріалів.

Для старших дошкільнят є істотна потреба в грі з однолітками, особливе усамітнення, створення свого світу гри в затишних куточках. Тому вони з задоволенням використовуватимуть створені куточки, розраховані на двох-трьох дітей.

Звісно, коли є де і чим зайнятися, то й вірогідність безцільного «тиняння» з кутка у куток, байдикування, безпідставних суперечок і конфліктів, безглуздих «ганялок» зменшується.

Гра – це не тільки задоволення та радість для дитини, що само по собі дуже важливо, а шлях до пізнання світу. Граючи, дитина набуває нові знання, вміння, навички, здібності, які необхідні в подальшому житті. Тому вихователі повинні створити таке розвивальне середовище, в якому б дитина більш активно і природно пізнавала себе та навколишній світ в усіх його взаємодіях.

Забезпечити повноцінне дитинство – значить надати малюку особисту територію відповідно до його віку, здібностей, нахилів та прагнень, створити умови для всебічного розвитку дитини.